

Λάθη και παραλήψεις στο Πόρισμα του ΤΕΕ-AM (Τεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας-Τμήμα Ανατολικής Μακεδονίας), του Φορέα που είναι Τεχνικός Συμβούλος του Κράτους. Αφορά το έργο της αποθήκευσης CO₂ στον Πρίνο.

Το πόρισμα του ΤΕΕ-AM προέκυψε μετά από υιοθέτηση σχετικής εισήγησης της Μόνιμης Επιτροπής Ενέργειας, Βιομηχανίας, Περιβάλλοντος και Πολιτικής Προστασίας. Το κείμενο της εισήγησης της Μόνιμης Επιτροπής περιλαμβάνει το Α΄ Μέρος: Τεχνική Περιγραφή, το Β΄ Μέρος: Στοιχεία Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε) και το Γ΄ Μέρος: Συμπεράσματα. Με εξαίρεση την πρώτη παράγραφο του Α΄ μέρους όπου υπάρχουν ορισμένα ουσιώδη λάθη, όλα τα υπόλοιπα παρατίθενται ως **copy-paste της ΜΠΕ** του Έργου χωρίς να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά, επομένως το κείμενο να θεωρείται ότι είναι παραγωγή του ΤΕΕ-AM. Ακόμη και οι έγχρωμοι πίνακες στις σελίδες 21, 22, 24, 26, και 28 του πορίσματος ΤΕΕ-AM είναι αντιγραφή από τη ΜΠΕ του Έργου. Ενώ δεν διατυπώνεται καμία επιφύλαξη, καμία αξιολόγηση των επιμέρους παραμέτρων του έργου, παρουσιάζονται τα συμπεράσματα χωρίς καμία συσχέτιση με τα αναφερόμενα στην ΜΠΕ:

Λάθη στο πόρισμα του ΤΕΕ-AM:

1. *“Το CO₂ θα αποθηκευτεί εντός του ταμιευτήρα «Πρίνος», στις ζώνες που περιέχουν υδρογονάνθρακες και στον υποκείμενο υδροφόρο ορίζοντα.(σελ. 5 του πορίσματος)”*.

Η ΜΠΕ αναφέρει ότι **«η εισπίεση CO₂ θα γίνει στις ζώνες Β και C του ταμιευτήρα του Πρίνου. Στις ζώνες Β και C η παραγωγή πετρελαίου θα ολοκληρωθεί πριν την έναρξη του έργου CO₂.»**

2. *“Η διαδικασία αποθήκευσης έγκειται σε: διαχωρισμό, δέσμευση και συλλογή του CO₂, μεταφορά, εισπίεση στον υδροφόρο και παρακολούθηση”*(σελ. 5 του πορίσματος).

Η αποθήκευση είναι μονοσήμαντη έννοια και **δεν περιλαμβάνει τη δέσμευση - συλλογή του CO₂ και την μεταφορά του. Η δέσμευση θα γίνει στην πηγή από τους φορείς-πελάτες της Energean.**

3. *«Στη φάση λειτουργίας του έργου θα γίνεται συνεχής παρακολούθηση των εκπομπών CO₂»* (σελ. 29 του πορίσματος του ΤΕΕ-AM).

Σε ποιες εκπομπές CO₂ αναφέρεται το ΤΕΕ-AM; Εδώ πρόκειται για αποθήκευση CO₂.

4. **Στο πόρισμα του ΤΕΕ-AM** (σελ. 25 και 27) **γίνεται αναφορά σε ένα Κεφάλαιο 11** που αναφέρεται σε μέτρα που προτείνονται ώστε οι επιπτώσεις που αξιολογήθηκαν ως ‘μέτριες’ να αξιολογηθούν τελικά ως χαμηλές. **Δυστυχώς τέτοιο κεφάλαιο δεν υπάρχει. Είναι το κεφάλαιο 11 της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.** Διαπιστώνει κανείς τελικά ότι ακόμη και αυτά που ως copy paste από τη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων παρατέθηκαν στο πόρισμα δεν έχουν διαβαστεί.

Το ΤΕΕ-ΑΜ διατυπώνει την άποψη (σημείο 5 των συμπερασμάτων) ότι «η γεωλογική ιστορία του κοιτάσματος του Πρίνου και η συγκράτηση του περιεχόμενου πετρελαίου για εκατομμύρια χρόνια καταδεικνύει ότι και το CO₂ μπορεί να παραμείνει μόνιμα μέσα στο σχηματισμό χωρίς διαφυγές προς την επιφάνεια». Ακόμη, «Η χρήση του συγκεκριμένου ταμιευτήρα δεν εγείρει ανησυχίες για την ασφάλεια, δεδομένης της πρότερης μακράς ιστορίας εκμετάλλευσής του» (σημείο 2 των συμπερασμάτων).

Ο ισχυρισμός ότι επειδή υπήρχε πετρέλαιο στον ταμιευτήρα μπορεί να δεχθεί και το CO₂ χωρίς κίνδυνο, στερείται επιστημονικής τεκμηρίωσης. Άλλωστε, γιατί γίνονται οι μελέτες αφού είναι τόσο απλό και ασφαλές το θέμα της αποθήκευσης CO₂;

Δεν αξιολογήθηκε το γεγονός ότι τα CCS σπαταλούν μεγάλες ποσότητες ενέργειας και νερού, είναι ακριβά και επομένως εμποδίζουν την προώθηση άλλων βιώσιμων λύσεων.

Δεν αξιολογήθηκε η συμβατότητα του προτεινόμενου έργου (χερσαίων και υπεράκτιων εγκαταστάσεων) με τα χωροταξικά σχέδια της περιοχής, που ως ο αρμοδιότερος φορέας όφειλε να κάνει.

Δεν γίνεται καμία αναφορά και εκτίμηση στους κινδύνους από μονάδες SEVESO της περιοχής παρόλο που η ίδια η ΜΠΕ αναφέρει *“Το προτεινόμενο έργο εμφανίζει άμεση αλληλεπίδραση με στοιχεία του έργου υπεράκτιας ανάπτυξης Πρίνου και την χερσαία βιομηχανική μονάδα Σίγμα και ως εκ τούτου υφίσταται η θεωρητική πιθανότητα κινδύνου ατυχήματος/καταστροφής ...”*.

Το ΤΕΕ-ΑΜ όμως δεν παρέλειψε να αναφερθεί στο Σχέδιο Διαβούλευσης με ενδιαφερόμενα Μέρη, παρόλο που δεν ήταν αναγκαίο (σελ. 19 του πορίσματος).

Το ΤΕΕ-ΑΜ στην έκθεσή του αναφέρει ότι το CO₂ ως αδρανές αέριο είναι ακίνδυνο, παρόλο που διαλύεται στο νερό και προκαλεί αντιδράσεις, σε μεγάλες δε συγκεντρώσεις στην ατμόσφαιρα προκαλεί συνθήκες ασφυξίας διότι ως βαρύτερο του αέρα, καταλαμβάνει τη θέση του οξυγόνου. Καλό θα ήταν να είχαν διαβάσει τουλάχιστον τις δύο παρακάτω παραγράφους της ΜΠΕ:

1. σελ. 10-285: *“ Επειδή οι γεωτρήσεις κατασκευάστηκαν από μέταλλα τυποποιημένου ανθρακούχου χάλυβα, υπάρχει κίνδυνος επιταχυνόμενης διάβρωσης αυτών των γεωτρήσεων αν έρθουν σε επαφή με το πλούσιο του CO₂, το οποίο θα προκαλέσει προβλήματα ακεραιότητας και πιθανή διαρροή από τον τόπο αποθήκευσης».*
2. σελ. 10-312: *“Η διαρροή CO₂ μπορεί να προκαλέσει διάβρωση των πετρωμάτων κάτω από το βυθό της θάλασσας, δημιουργώντας ρωγμές και σπηλαιώδεις δομές που μπορεί να αποσταθεροποιήσουν τον γεωλογικό σχηματισμό της περιοχής”.*

Δεν γίνεται καμία αναφορά-εκτίμηση στη σεισμικότητα (φυσική ή επαγόμενη) της περιοχής του έργου.

Δεν γίνεται καμία αναφορά και εκτίμηση για την ποσότητα (2.860 m³ ημερησίως) και τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του επεξεργασμένου νερού από τις γεωτρήσεις άντλησης πριν την απόρριψή του στο θαλάσσιο περιβάλλον (υψηλότατη αλατότητα, πιθανές προσμίξεις με πετρέλαιο, υψηλή θερμοκρασία).

Δεν γίνεται καμία εκτίμηση για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του έργου στον τουρισμό της Θάσου και της Καβάλας καθώς και στην αλιεία. Δεν γίνεται αναφορά επίσης στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Ποιος είναι ο μικρός κίνδυνος που αναφέρεται το πόρισμα του ΤΕΕ-ΑΜ στο σημείο 4;

Πως προκύπτει ότι το έργο έχει σημαντική γεωπολιτική σημασία όπως αναφέρεται στο σημείο 9 των συμπερασμάτων;

Πως προκύπτει ότι η επένδυση είναι θετική για τη βιωσιμότητα της ελληνικής βιομηχανίας στο σημείο 10 των συμπερασμάτων;

Ποιες είναι έστω οι περιορισμένες περιβαλλοντικές επιπτώσεις του έργου και ποια τα μέτρα μετριασμού όπως αναφέρεται στην κατακλείδα του πορίσματος;

Τέλος, ποιοι "αρμόδιοι φορείς" θα αναλάβουν την παρακολούθηση της ασφαλούς λειτουργίας του έργου (monitoring) στο διηνεκές ; (σημείο 7 του πορίσματος;).

Καβάλα, 08-07-2025

Λάζαρος Βασιλειάδης

Δρ. Πολιτικός Μηχανικός